REDACȚIUNEA.
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30
Scrisori nefrancate nu se primesc. Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la ADMINISTRAȚIUNE în Brașov și a următórele Birourî de anunciurî:
In Viena: M. Dukes Nachf. Max. Augenfeld & Emerich Lesner, Heinrich Schalek. Rudolf Mosse. A. Oppelike Nachf. Anton Oppelik. In Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. In Hamburg: Karolyi & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seriă garmond pe o colónă 6 cr.
— Publicărî mai dese după tarifă și învoială.
RECLAME pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 banî.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXIII.

„GAZETA“ iese în fiăcare di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șése lunî 6 fl., pe trei lunî 3 fl.
N-rii de *Duminecă* 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francî, pe șése lunî 20 fr., pe trei lunî 10 fr.
N-rii de *Duminecă* 8 francî.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectorî.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare Têrgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 10 fl., pe șése lunî 5 fl., pe trei lunî 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunî 6 fl., pe trei lunî 3 fl. — Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banî. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 267. **Brașov, Sâmbătă 2 (15) Decemvrie.** **1900.**

Crisa dualistă și Ungurii.

Este mult remarcat un articul, ce l'a publicat „Budapesti Hirlap“ de Joi, tratând despre crisa pactului, firesce în legătură cu cele ce se petrec în Austria. Se scie, că acéstă fóie, de când Apponyi cu ai sĕi au trecut în tabĕra guvernamentală, este una din cele mai fervente aderente și sprijinitóre a politicei lui Coloman Szell. De aceea informațiunile, ce le aduce cu privire la situațiunea actuală, nu pot fi libere de bănuiala, că 's inspirate chiar de ministru-președinte, séu de cei mai aprópe de el. Asemenea se póte presupune, că acel bărbat de stat maghiar „cu mare nume“, care a contribuit — după cum dice „Budapesti Hirlap“ — a-i completa informațiunile, este însu-șî vechiul patron al acestei foi, contele Apponyi.

Sĕ vedem așa-dér, ce se crede în cercul intim al ministrului președinte despre mersul crisei dualiste și ce planurî are Coloman Szell pentru eventualitățile ce pot obveni.

Guvernul Szell — dice informatorul lui „Bud. Hirlap“ — urmăresce cu mare atențiune luptele electorale de dincolo de Laita și are amĕnunțite informațiunî despre ceeace se pregătesce acolo. Tóte acestea însĕ nu pot liniști pe guvernul ungar despre aceea, că d-lui Koerber îi va succede a întruni un parlament capabil de muncă.

Ĕtă punctele în care amintitul informator resuméză situațiunea de față în Austria:

Koerber, dice, nu va fi capabil de a împăca popórele austriace; noul parlament va începe tot acolo de unde a finit cu obstrucțiunea; acésta va pecetlui sórtea guvernului Koerber și deóre-ce se va face o nouă încercare, de a susține starea constituțională dela 1867, guvernul Koerber va fi demisionat și un nou guvern austriac va fi însărcinat cu conducerea nouĕlor alegerî generale. Factorii însemnațî politicî au și făcut cruce peste guvernul Koerber. Abia se crede, că parlamentul, ce se va întruni în Ianuarie, va fi în stare a alege măcar delegațiunile și comisiunea pentru cvotă.

Urmările grave ale tuturor acestora, le înșiră astfel: reforma armatei, cestiunea sporirei marinei, ridicarea listei civile vor rĕmâné desiderate pe hărtiă, guvernele dualiste nu vor puté trata cestiunea tarifului autonom, și așa mai departe.

Cea mai mare dificultate însĕ o va causa susținerea formei de guvernare dualistă. Décă parlamentul cel nou austriac, în schimbul retragerei cabinetului Koerber, s'ar învoi sĕ alégă delegațiunea și comisiunea pentru cvotă, atuncî crisa constituțională ar fi amânată cu un an, ér urmarea pentru Ungaria ar fi, că ar trebui sĕ se amâne pe mai târdiu terminul alegerilor generale. Décă însĕ „Reichsrath“-ul nu va face nici atâta, atuncî — și asta e ce e — guvernul ungar, dice „Budapesti Hirlap“, are planul sĕu făcut.

Coloman Szell, care'șî légă posiția de susținerea constituției dela 1867, în casul acesta doresce, ca fără de a delătura art. de lege XII: 1867, sĕ dispună în mod provisoric în causele afacerilor comune.

Ĕtă, ce a voit sĕ arate informațiunea fóiei szelliste-apponyiste. Pentru liniștire însĕ întregesce informațiunile atinse cu părerile câștigate de „marele bărbat de stat“ din convorbirile cu „factorii principalî politicî din Austria“. Aceste se resumă în următórele: Cehii au început sĕ vadă, că încă n'a sosit timpul, de a restabili dreptul public istoric al Boemiei. Acésta însĕ nu însémnă, că ei ar desarma, ci însémnă, că cabinetul Koerber va fi jertfit. Numai cu prețul acesta Cehii nu vor împiedeca votarea proiectelor de lege, ce formézâ așa disa „staats-nothwendigkeit“.

Ungurii le vĕd dér tóte într'o lumină cât mai favorabilă așteptărilor lor. Dér décă se vor înșela, și planurile lui Szell nu se vor mai potrivi cu starea lucrurilor?

Aradul și adresa Sĕcuilor din Treiscaune. Adunarea representanței orașului Arad s'a ocupat alaltăerî cu adresa-circulară a comitatului Treiscaune privitor la *modificarea, respective ștergerea legii de naționalitate*. Consiliul orășenesc a accentuat necesitatea modificării, însĕ lasă în sarcina dietei fixarea terminului și a propus trecerea la ordinea dilei. Membrii *Muller* K. și faimosul kossuthist Bela *Barabas*, dice „Bud. Hirlap“, au dovedit, că Aradului îi este mai puțin permis de a-șî ascunde sentimentele, de aceea el trebue s'o spună hotărît, *că în Ungaria naționalitățile sunt datóre a se folosi de limba maghiară*, ca limbă oficiósă. Primarul *Salacz* recunósce și el, că în forma ei actuală *legea de naționalitate nu mai corĕspunde demnităţii statului*. In fine primarul enunță ca hotărîre unanimă, că *orașul Arad părtinesce propunerea comitatului Treiscaune*.

Se puté óre aștepta altceva dela nisce șoviniștî incarnațî ca cei din Arad?

Ședință sgomotósă în dieta ungară.

Alaltăerî dieta ungară a avut o ședință estraordinar de sgomotósă. Causa a fost cunoscuta afacere a fóiei socialiste „*Népszava*“, care într'unul din numerii sĕi trecuțî a publicat un articul violent în contra comisiunei de incompatibilitate și a atacat pe deputații, carî ocupă funcțiunî pe la diferitele băncî. Se scie, că din pricina acésta procuratura supremă din Budapesta a voit sĕ pornéscă proces contra diarului „Nepszava“, însĕ pentru acésta avea nevoie de autorisația camerei deputaților. Comisiunea justițiară s'a și învoit sĕ propună darea autorisațiunei.

Afacerea a venit acum și în discusiunea dietei. Representantul minorității *Visontai* Soma a desfășurat într'un discurs rostit cu mult pathos, că nu se unesce cu vada camerei a urmări o fóie, pentru că a publicat lucrurî, carî au fost obiect de critice aspre și în dietă, lucrurî adevĕrate și pentru carî însașî dieta a aflat de necesar sĕ esmită o comisiune separată spre cercetarea lor.

Ministru-președinte *Szell* n'a luat posiția pentru nicî una din propunerile, carî se combăteau, ci a declarat, că lasă la buna chibzuință a camerei de a decide în cestiunea acésta.

Acum urméză partea mai interesantă a ședinței. Deputatul *Rakovsky* (partida poporală) se ridică și printr'un discurs avêntat năvălesce în contra acelor deputațî, ale căror mandante stau în legătură cu funcțiunile, ce le ocupă pe la băncî și alte afacerî de întreprindere atârnătóre dela guvern. Asta însémnă subminarea autorității parlamentului. Nu fóia „Nepszava“ a ridicat mai întâiŭ acusa acésta, ea a fost ridicată de nenumĕrate-orî în cameră în generalitățî și în pressă contra singuraticilor deputațî. Așa contele Stefan Tisza a fost viu atacat într'o fóie guvernamentală, fără ca sĕ se fi simțit lipsa de a porni proces contra respectivei foi. Este lucru ridicol, dise Rakovsky, că d-nii de acolo (de pe băncile guvernamentale) mereu predică despre patriotism, când ei trăesc pe spatele patriei. *In Ungaria légănul carierei politice este în bancă și tot banca este cosciugul.* Ministru-președinte, care a făcut promisiune obligătóre față de revisuirea legii de incompatibilitate, pare a nu voi sĕ-șî împlinéscă promisiunea.

Col. *Szell.* Nu face imputărî înainte.

Rakovszky: D-l Ministru-peședinte s'o mai slobódă din voce, căcî décă e vorba, și eu sciu vorbi în astfel de ton. Nu fac imputărî, ci constat, că ministru-președinte a amenințat oposiția printr'un articul inspirat de el, că décă s'ar întêmpla sĕ mai continue atacurile contra lui, atuncî îșî va pune în mișcare organele lui subalterne. De altfel las' sĕ ajungă înaintea Curții cu jurațî articulul din „Népszava“, se va arăta cel puțin în decursul procedurei de dovedire, cine sunt parasiții pe corpul țĕrii. D-vóstrĕ, d-lor guvernamentalî, vĕ temețî de sentința juraților și de aceea nu vețî vota propunerea comisiunei justițiare. Eu însĕ o votez.

Discursul lui Rakovszky l'a determinat pe Col. *Szell* sĕ ia din nou cuvêntul. „Nimenî sĕ nu mĕ acuse de călcarea promisiunei“, strigă Coloman Szell. „Ceea-ce s'a stabilit în pact, am ținut până la cel din urmă punct. N'am încheiat cu nimenî pact deosebit, secret, personal orî nepersonal“.

— Nu-i adevĕrat! dise Polonyi.

De-odată se face mare mișcare în cameră și fiă-care aștéptă o lămurire. Dér se ridică *Bartha* Miklos și dice: „Eu nu sciu nimic, deși am fost membru al comisiunei de partid“. — Nicî eu nu sciu! afirmară alțî vr'o 2—3 deputațî, intre carî și Kossuth.

Col. *Szell* declară apoi și promite, că camera actuală nu se va disolva înainte de ce ar fi presentat proiectul despre revisuirea legii de incompatibilitate.

La urmă 81 de deputațî au votat pentru propunerea comisiunei justițiare de a-se da în judecată „Nepszava“, ér 49 au votat contra.

Sultanul renunță la reforme în Macedonia. Am anunțat, că Sultanul hotărîse sĕ numéscă o comisiune spre a merge în Macedonia, ca sĕ studieze, ce reforme s'ar puté introduce în acéstă provinciă. Acum se anunță, că Sultanul a renunțat la acéstă ideiă din causa periculóselor agitațiî ale comitetului revoluționar bulgar.

Călĕtoria prințului George în Europa. „Nowoie Wremja“ din Petersburg află din sorginte diplomatică sigură, că prințul George, guvernatorul Cretei, a fost primit rece la Paris, călduros la Roma și la Londra. Celelalte puterî însĕ, fiind ocupate în China, nu vor lăsa sĕ se desfășóre acum din nou cestiunea Cretei.

Călĕtoria lui Krüger și parlamentul german.

In ședința dela 12 Decemvrie n. a parlamentului din Berlin s'a pus érăși în discusiune călĕtoria lui Krüger și atitudinea manifestată de guvernul german față cu visita, ce avea de gând președintele Transvaalului s'o facă în Berlin. Cu ocasiunea acésta a luat din nou cuvêntul cancelarul imperiului, contele de *Bülow*, care dise între altele:

Scirea, că Krüger are de gând a veni la Berlin, a fost o surprindere pentru guvern și ea a sosit numai cu 48 óre înainte de ce ar fi fost sĕ se facă. Când am audit, că Krüger vré sĕ vină în Berlin prin Colonia și Magdeburg, ambasadorul nostru din Paris a făcut atent pe Dr. *Leyds*, că împĕratul nu se află în posițiunea de a primi acum pe președintele, de aceea îl rógă sĕ renunțe la călĕtoriă. Când după acésta Krüger totușî șî-a început călĕtoria, în Colonia i-s'a comunicat din nou, că *împĕratul nu póte sĕ-l priméscă.* Noi am făcut ceea-ce a fost folositor pentru noi și ceea-ce ușuréză pacea universală. Din partea curții englese séu a guvernului engles nu s'a făcut nicî guvernului, nicî împĕratului vr'o propunere în direcția acésta. Cel-ce presupune, că raporturile de rudire ar fi putut influința pe împĕratul, acela cunósce fórte puțin caracterul și iubirea de patriă a împĕratului. Décă n'ar fi așa, o clipă măcar n'așî mai fi ministru.

Privitor la convențiunea germano-englesă, dise Bülow, ea nu cuprinde nicî o disposițiune relativ la conflictul dintre Anglia și Africa sudică. Când în 1896 împĕratul a adresat de anul nou lui Krüger cunoscuta telegramă, n'a fost vorba de un rĕsboiŭ între două state, ci de o *întreprindere de pirațî*. Impĕratul însĕ nu avea intenția, ca prin acea telegramă sĕ lege pentru tóte timpurile politica germană. Telegrama acésta a avut meritul de a arăta, că la cas când Germania ar veni în conflict cu Anglia în Africa sudică, acésta ar fi avisată la propriile-i puterî.

La imputarea lui Hasse, că Germania a estradat pe Burî, observă, că despre acésta nu póte fi vorba chiar și numai din causă, că Germania nicî-odată n'a esercitat protectorat în Africa sudică, nicî n'a nisuit la acésta A sări în ajutorul intereselor popórelor strĕine este o trăsătură frumósă a poporului german, politicesce însĕ este o greșală, care s'a rĕsbunat adese-orî în trecut.

Bülow sfîrși astfel: Cât timp eu stau aicî, trebue sĕ apĕr pacea și bunăstarea poporului german față de orî-ce curent și orî-ce pericul, vină el din orî și ce parte. Asta este datoria mea supremă.

Din România.

M. S. Regina neputênd sĕ asiste la representaţiile celebrei tragediane germane Agnés Sorma, din causa doliului Curţei, a învitat pe neîntrecuta interpreetă a operelor lui Ibsen la ceaiŭ alalta-erĭ, rugând'o în acelaşĭ timp sĕ mai prelungéscă seria representaţiilor până la finea sĕptĕmânei curente, când doliul încetéză. D-na Sorma a promis a-se reîntórce la Bucurescĭ după representaţiunile ce le va da la Iaşĭ.

*

In discuţia generală a proiectului de rĕspuns la mesagiŭ, între cei înscrişĭ pentru a lua cuvêntul la Cameră, sunt şi d-nii: Take Ionescu, E. Costinescu, G. Panu, general Manu şi Nicolaide.

*

Societatea sciinţifică-literară „Tinerimea Română“ va ţiné Sâmbătă, 2 Decemvrie a. c., ora 8 şi jumĕtate séra, şedinţă publică în sala cea mare de şedinţe din calea Victoriei Nr. 110 (întrarea prin Str. Umbrei), cu care ocasiune, distinsul profesor, d-l Theodor D. Speranţă va vorbi despre: „Ţĕranul în literatura cultă“.

*

Marţĭ séra scrie, „Apĕr. Naţ.“, d-şóra Agata Bârsescu, celebra nóstră tragediană, era sĕ fiă victima unui accident regretabil Ėtă cum s'a petrecut faptul: D şóra Agatha Bârsescu voia sĕ se ducă la teatrul Liric, ca sĕ asiste la spectacol. In momentul însĕ când tocmai pusese piciorul pe scara trăsurei, caii visitiului speriindu-se, d-şóra Bârsescu îşĭ pierdŭ echilibrul şi din acéstă causă rótele trăsurei îi călcară piciorul. D-sa a fost condusă la locuinţă, unde după ajutórele grabnice ale doctorului, care-o pansă d-şóra Aghata Bârsescu se simţi mai bine. Rana nu e gravă, şi situaţia tragedianei nóstre nu inspiră nicĭ o temere.

*

Carnea de vite, de provenienţă românéscă câştigă din ce în ce mai multă şansă de a-se introduce pe pieţele Vienei. Consiliul comunal vienes, după discuţii animate, a votat o moţiune pe care a primit'o guvernul, reclamând cu insistenţă importul cărnei românescĭ.

Din Bulgaria.

„Neue Freie Presse“ publică o corespondenţă din Sofia, dicênd că se îndoiesce de durabilitatea cabinetului, care cuprinde elemente absolut nepopulare, precum Peeff, care este autorul dijmei; Ivanciov, a cărui atitudine scandalósă în conflictul cu România începe abia acuma sĕ fiă condamnată de lumea seriósă din Sofia, generalul Paprikoff, care este autorul conflictelor diplomatice şi politice interne ale fostului cabinet.

*

Din Sofia se telegrafézá, că *Ivanciov*, preşedintele consiliului de miniştri, a cetit în şedinţa de erĭ a Sobraniei decretul privitor la disolvarea ei.

Fosta minoritate şi o mare parte a majorităţii devotate lui Radoslavoff, a înscenat o manifestaţiă ostilă lui Ivanciov.

Cercurile politice prevĕd, că luptele electorale vor fi fórte sângerós e, căcĭ actualul guvern va fi combătut de tót partidele şi grupurile mai însemnate. Numai Sarafofiştiĭ îl susţin.

*

Produce o mare surprindere în Sofia scirea, că deşi *ucigaşii lui Stambuloff* s'au întors în Sofia, totuşĭ ei n'au fost arestaţĭ.

Acest fapt dovedesce relaţiunile intime dintre guvernul bulgar şi comitetul revoluţionar, sciut fiind, că asasinarea lui Stambuloff este opera acestui comitet.

*

Nouĕle *alegerĭ pentru Sobranià* au fost fixate pe diua de 28 Ianuarie v.

*

„Adevĕrul“ vorbind de noul cabinet bulgar, dice, că bănuindu-se părerile împărtăşite de membrii acestui cabinet, netăgăduit că conflictul româno-bulgar va lua o fasă mult mai acută. „Adevĕrul“ încheie articlul dicênd, că faţă de acéstă situaţiune, orĭ-care ar fi guvernul dela cârmă, trebue susţinut şi ajutat, ca sĕ apere demnitatea ţĕrei.

SCIRILE DILEI.

— 1 (14) Decemvrie

Eforia şcolară din loc, precum suntem informaţĭ, s'a grăbit a duce în deplinire hotărîrea delegaţiunilor şcolare, fără de-a mai aştepta decisiunea Consistoriului din Sibiiu, ca for competent, şi cu diua de astădĭ a scos din oficiu şi beneficiu de director pe d-l V. Oniţiu, punêndu-se în flagrantă contradicere cu procedura prescrisă de regulamentul disciplinar din 1886.

Pentru estinderea dreptului electoral. Deputatul *Hollo* L. a adresat dietei, în numele clubului civil independent din Budapesta, o petiţiune, care cere întroducerea sufragiului universal în Ungaria, orĭ cel puţin estinderea dreptului de alegere, votarea secretă după comune, ştergerea taxelor de cărăuşiă şi arondarea mai dréptă a cercurilor electorale.

Regele Svediei greu bolnav. Din Berlin se telegrafézá: Aicĭ a sosit scirea, că Oscar, regele Svediei, este greu bolnav şi starea sănĕtăţii lui inspiră marĭ îngrijirĭ. După cum se anunţă din Copenhaga, părechea moştenitóre danesă după sĕrbătorile Crăciunului va merge la Stockholm. Medicii, se dice, i-au permis regelui sĕ facă preumblărĭ cu trăsura, dér el e atât de slăbit, încât abia póte vorbi.

Nenorocire într'o biserică. In biserica catolică din Şag (Ungaria) s'a întemplat în 10 a l. c. o mare nenorocire. Pe timpul roratelor (rugăciunilor de diminéţa) s'a aprins din întêmplare de o lumînare dela părete şalul de lână a fetei Ilona Kurcsi, care se ruga în genunchĭ. Mai multe fete alergară în ajutorul ei şi voiau sĕ tragă şalul de pe ea, dér se aprinseră şi hainele lor şi o panică de nedescris cuprinse pe toţĭ cei de faţă. Mai mulţĭ feciorĭ săriră sĕ stîngă hainele, ce ardeau pe trupul fetelor, dér au fost trântiţĭ la pămênt de mulţimea, care năvălea spre uşĭ. Trei din fete încă în aceeaşĭ di muriră în urma ranelor grave ale arsurei. Afară de acésta încă alte opt fete şi doi feciorĭ au suferit grave arsurĭ.

Pelerinii evrei în Palestina. O iradea a Sultanului dispune, că pelerinii evrei pot petrece maximum trei lunĭ în Palestina. Stabilirea definitivă însĕ a Evreilor în Palestina este oprită.

Sĕrbarea oraşului Washington. Alaltăerĭ s'au împlinit 100 de anĭ, de când capitala Statelor-Unite a fost strămutată din Filadelfia la Washington. Din incidentul acesta s'au aranjat alaltăerĭ marĭ serbărĭ în Washington. Séra a fost o mare recepţiune în sala albă şi oraşul a fost iluminat.

Teatru german. Marţĭ s'a dat cu mare succes mult agreata operetă a lui Strauss „*Fledermaus*“. Dintre cântăreţe s'a distins d-şórele Massary (Roxalinda) şi Gross (Adele). D-l Dietrich ca Eisenstein a fost la culme. Fórte brav au cântat şi au jucat şi d-nii Exido (Orlowsky) Redl (Frank) şi Fischer (Frosch). — In opereta de Offenbach „Orfeu în infern“ asemenea a plăcut mult d-şóra Bertha Massary, (Euridice) o fórte bună cântăréţă cu o voce mlădiósă şi doiósă. D-şórele Mizi Gross (Diana), Fanny Erido (opiniunea publică) şi I. Kraus (Cupido) şi d-nii Klement (Orfeu) Redl (Joe) şi Dietrich (Pluto) au jucat escelent. — Adĭ (Vinerĭ) séra se va juca ca noutate opereta: „*Die Landstreicher*“ musică de C. M. Ziehrer. Mâne Sâmbătă teatrul va fi închis.

Incendiu în Peking. O telegramă sosită din Peking anunţă, că un mare incendiu a isbucnit lângă cartierul unde locuesce generalissimul Waldersee, ardênd multe locuinţe ale oficerilor şi grajdurile de cai.

Dela comună.

Braşov, 13 Dec. a. c.

Şedinţa de erĭ a representanţei nóstre orăşenescĭ a fost bine cercetată şi a oferit un interes deosebit punctul din ordinea de di privitor la cestiunea iluminării oraşului cu electricitate.

După ce primarul *Hiemesch* a rĕspuns la mai multe întrebărĭ adresate lui de către unii membrii, raportorul senator A. *Schnell*, a desfăşurat tóte fasele afacerei plănuite cu electricitatea şi cererea de concesiune a lui Samuel Schiel. Acest fabricant din Braşov s'a oferit în Iunie a. c. sub anumite condiţiunĭ espuse într'un proiect de contract sĕ întroducă în Braşov electricitatea. Representanţa, comunală a decis atuncĭ de a provoca pe Samuel Schiel sĕ facă şi operatul technic pe propriele sale spese şi sĕ-l dea unui expert spre esaminare. Tot-odată s'a decis, décă în 30 de dile nu va declara, că va face acésta, afacerea sĕ fiă luată dela ordinea dilei. Schiel a lăsat sĕ trécă cele 30 de dile fără a dice nimic, şi aşa nu s'a mai vorbit de ofertul lui. In Noemvrie a. c. s'a făcut însĕ o propunere de Dr. Lurtz şi soţĭ de a cassa decisiunea comunei din Iunie a. c. şi a întra érăşĭ cu Schiel în tratărĭ. Intr'aceea Schiel a presentat ministrului de comerciŭ proiectul sĕu de contract şi un profesor dela politechnicul din Budapesta l'a esaminat şi a declarat, că preţul pus pentru electricitate de Schiel e mai eftin decât în alte 18 oraşe ale Ungariei, unde se află uzine de electricitate. Tótă afacerea s'a predat comisiunei însărcinate cu studiarea ei şi acésta a decis sĕ propună respingerea cererei lui Dr. Lurtz şi susţinerea decisiunei representanţei comunale din Iunie.

Magistratul a propus: 1) că cererea de reasumare făcută de Dr. Lurtz şi soţĭ sĕ fiă respinsă; 2) sĕ fiă studiată cestiunea, décă n'ar fi mai consult ca oraşul se înfiinţeze o uzină de electricitate pe spesele sale proprii; 3) Magistratului sĕ i-se voteze 600 coróne, ca ajutor pentru studiile ce trebue sĕ se facă.

Comisiunea permanentă a propus, a respinge propunerea Magistratului, a primi propunerea de reasumare a lui Lurtz şi a presenta propunerea de contract a lui S. Schiel cu modificările necesare după 30 de dile representanţei comunale.

Dr. Lurtz a pledat într'un discurs lung pentru propunerea comisiunei permanente. El e contrar ideei, ca oraşul sĕ înfiinţeze pe spesele sale proprii o uzină de electricitate, căcĭ oraşul espropriază şi zidesce mai scump ca orĭ care particular.

Propunerea comisiunei permanente a mai fost sprijinită de inginerul oraşului Kertsch, presbiterul Hubbes, Dr. Flechtenmacher şi M. Thomas. Pentru propunerea Magistratului a vorbit primarul, senatorii Schnell şi Alesius, apoi d-nii Dr. Fabritius, adv. Adam, Lengeru şi Vlaicu. La votarea propunerea comisiunei permanente a fost primită cu majoritate de voturĭ. După votare membrul Vlaicu a anunţat în contra hotărîrei acesteia recurs.

Din Camera română.

Lunĭ, după-ce raportorul B. *Delavrancea* a dat cetire proiectului de rĕspuns la Mesagiul Tronului, s'a început discusiunea generală asupra acestui proiect, dân-

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Rĕspândirea Evreilor

în

Imperiul roman.

Dintre tóte popórele, cel care făcea mai mare discordanţă în statul roman erau Evreii, carĭ trăind separaţĭ şi neasimilând nimic din obiceiurile ţĕrilor, unde locuiau, au dat tot-déuna de bănuit prin apucăturile lor.

Când şi cum au pĕtruns în Europa, nu putem sci cu siguranţă; în tot casul, după Alexandru-cel-Mare îi avem stabiliţĭ în multe locurĭ.

Cu tóte acestea Grecii se pare că îi cunoscură odată cu espediţia lui Xerxe, căcĭ poetul Cocrilos din Samos, printre popórele venite cu marele rege vorbesce de „nisce ómenĭ, carĭ vorbiau limba feniciană şi locuiau munţii Solymienĭ, aprópe de un lac întins“. Flaviu Iosef, care citéză fragmentul, nu esită sĕ afirme, că aci este vorba de Evrei, (*τοῦ ἔσνους ἡμῶν*), dér lucrul este contestat, fiind o mulţime de ipoteze în acéstă privinţă. (E. Herrio Philon „le Juif“).

Trecênd peste suposiţiile relative la timpul când Grecii cunoscură pe Evrei, mĕ voiŭ ocupa numai de timpul când îi găsim deja aşedaţĭ în imperiul roman.

Când autorii latinĭ încep sĕ vorbéscă de Evrei, aceştia sunt rĕspândiţĭ în tóte părţile. Astfel Strabo ne spune, că erau comunităţĭ evreescĭ mai în fiă-care oraş şi este greu sĕ găsescĭ în lume loc, unde acéstă rassă sĕ nu fi reuşit a pĕtrunde, ér Flaviu Iosef (Evreŭ, fost sclav al lui Titu Flaviu), dice, că nu este pe pămênt un popor, la care sĕ nu fiă Evrei. In faptele Apostolilor, la coborîrea Sf. Spirit, se menţionéză ómenĭ din tóte părţile, carĭ vorbiau diferite limbĭ după localităţĭ de unde erau: Parţĭ, Medi, Elamiţĭ, Mesopotamĭ, Capadocenĭ, Pontienĭ, locuitorĭ din Frigia, Pamfilia, Egipt, Cirene, Romu, (tum judaei tum proselyti), Creta şi Arabia. (Faptele Apostolilor II, 5—11).

Irod Agripa într'o scrisóre adresată împĕratului Caligula enumeră, ca localităţĭ unde se aflau comunităţĭ evreescĭ: Egiptul, Fenicia, Siria, Celesiria, Pamfilia, Cilicia, Asia Mică, ţĕrmurele Mărei-Negre, Tesalia, Boeţia, Macedonia, Etolia, Atica, Argos, Corint, prin insula Eubea, Cipru şi Creta, în fine ţĕrile de dincolo de Eufrat şi Sibia.

In multe oraşe, Evreii aveau temple frumóse şi bogate. Astfel la Antiochia, Pisidia, Iconium, Licaonia, apostolul Paul predică chiar şi în sinagogĭ. (Faptele Apost. XIII 14; XIV 1) şi tot faptele Apostolilor menţionéză comunităţĭ evreescĭ în insula Salamina, precum şi în oraşele: Atena, Tesalonic, Beroe, Filipi.

Dintre insulele grecescĭ, cele mai populate de Evrei pare că erau Melos şi Creta, unde pe timpul lui August susţineau un pretendent la tronul Iudeei, care fù omorît de Irod. Chiar în Constantinopol găsim sinagogĭ evreescĭ, ér pe ţĕrmurile Mărei-Negre Evreii se întindeau din ce în ce.

Inscripţiunile ne arată comunităţĭ evreescĭ în Olbia, Panticapea şi Anapa din Crimea (Corpus inscriptionum Graecarum II ad. Nr. 2114 şi 2126), unde esclusivismul lor mergea până acolo, încât în diplomele de emancipaţie ale sclavilor (redigeate în grecesce) se punea condiţiune, ca sĕ rĕmână credincioşĭ religiunei mosaice. (Cf. Chwolson: Pierres tumulaires hebraïques de la Crimée 1866).

Din tóte provinciile romane pare că Egiptul îi atrăgea mai mult şi mai cu sémă Alexandria. In Egipt, după cum spune Filonea, erau 10,000 Evrei (Adversus Flacum). In Alexandria 2 din 5 cartiere erau locuite de Evrei, dér probabil, că ei locuiau şi în celelalte părţĭ ale oraşului. Tot comerciul şi industria de aci era în mânile lor, ba, după cum ne spune tot Filonea, Evreii se ocupau şi cu agricultura, probabil tot ca cei de pe la noi.

Sinagogĭ frumóse şi bogate, precum şi o şcólă renumită, unde s'au comentat textele biblice, erau în Alexandria încă mult timp înainte de Christos.

du-se cuvêntul d-lui Aurel Iliescu, deputat din Craiova.

D l *A. Iliescu* îşî propune sĕ vorbéscă de politica generală şi a dovedi, că actualul guvern e în stare a face faţă tuturor greutăţilor. Declară, că nu vorbesce în numele nici unui grup, séu în numele unei personalităţî, ci ca simplu mandatar al ţĕrei.

D-l A. Iliescu găsesce, că legea pentru declararea minelor dela Doftana şi Ocnele-Marî, a rĕmas o lege bizară şi neînţelésă.

D-sa n'a votat nicî unul din proiectele financiare ale d-lui Carp. N'a votat legea pentru hârtia de ţigaretă, fiind-că e prea mare dobêndă şi se introduce controlul strĕin; n'a votat legea pentru impunerea ţuicei, căcî creéză nouĕ dărî pentru sătenî.

Nu aderéză nicî la proiectul depus de d-l Carp pentru înstrĕinarea capitalului, pe care statul îl are la Banca Naţională.

In altă ordine de idei, ḑice, că poporaţia rurală sufere de trei marî rele: alcoolismul, sifilisul şi plaga Evreilor.

In Mesagiŭ se vorbesce de raporturî fórte amicale cu tóte puterile, dér se mai spune, că graţiă justiţiei românescî, aceste raporturî vor puté continua. Dér, décă Bulgarii nu vor voi sĕ ţină sémă de justiţia românéscă?

In situaţia desperată, în care ne aflăm, partidul conservator şi şeful sĕu trebue sĕ-şî ia întréga rĕspundere, sĕ nu se ascundă după degete.

Fiind-că nu vede în minister pe d-nii Take Ionescu, general Manu, G. Panu, forţe reale ale partidului; fiind-că nu crede, că guvernul cum e format póte da dovadă de tótă energia necesară, declară, că va vota contra rĕspunsului la Adresă.

D-l I. *Brătescu* între altele, spune, că nu s'a făcut nimic pe terenul meseriilor şi al industriilor; nu s'a făcut nimic pentru meseriaşî. D-sa a îmbrăţişat acéstă cestiune. Se pronunţă pentru o lege de stabilitate a funcţionarilor. De-asemenea cere o reorganisare a armatei. Propune sĕ se înfiinţeze coloneli pe judeţe. Cere ca budgetul general sĕ fiă întocmit până la 1 Ianuarie şi atuncî sĕ între în vigóre.

Mai departe se pronunţă pentru modificarea legei pensiunilor, cerênd, ca sĕ nu se mai scótă la pensie funcţionarii valiḑî şi capabilî de lucru. In privinţa Băncii Naţionale, d-l Brătescu spune, că şi dênsa trebue sĕ-şî facă datoria.

Termină spunênd, că ţéra va fi scăpată, décă toţî îşî vor face datoria.

D-l Al. *Bădărău* se declară nemulţămit de nota totală a discursului d-lui Iliescu. A venit momentul, ca sĕ dăm nota justă a situaţiunei, sĕ nu mai întrebuinţăm nota disperării, spunêndu-se, că totul e pierdut, că nu se póte face nimic. Tot vorbind mereu de crisă, nu trebue sĕ pierdem din vedere cele ce trebuesc făcute pentru îndreptarea situaţiei.

Atingênd cestiunea reducerilor budgetare, oratorul critică transformarea şcólelor rurale în şcóle de cătun, operată în budgetul ministerului instrucţiunii. Două sunt căile, pe carî se pot face economii: prin suprimare de posturî şi reducerî de lefî.

Se simte fericit sĕ constate, că guvernul a apucat pe ambele aceste căi, dér esaminând cifrele diferitelor capitole budgetare arată, că nu se pot face prea multe reducerî.

Amintesce de campania dusă de liberalî contra legei minelor; liberalii vor capitalurî strĕine fără capitalişti. Acest sistem ne-a pus sub dependenţa financiară a Germaniei. Trebue sĕ lăsăm sĕ lucreze capitalurile private.

D-l Bădărău mai e de părere, că ar trebui sĕ ajungem la impositul pe venit.

Procesul ex-ministrului Ghencicî.

Miercurî s'a început la Belgrad procesul ex-ministrului de interne sêrbesc Ghencicî, din fostul cabinet Vladan Gheorghevicî pentru *lése majestate.* Ex-ministrul imediat după logodna Regelui Alexandru, a plecat în strĕinătate. In timpul acesta ḑiarele din Belgrad au publicat destăinuirî sensaţionale, acusând pe Ghencicî, că a sustras în folosul sĕu o sumă de 90.000 lei din fondurile secrete ale ministerului de interne. Ghencicî a protestat în contra acestor acusaţî prin o scrisóre publicată în ḑiarele din Budapesta şi Viena.

Campania ḑiarelor sêrbescî în contra lui Ghencicî neîncetând, acesta a adresat 2 scrisorî regelui Alexandru rugându-l în termenî necuviincioşî, sĕ intervină spre a pune capĕt campaniei pressei. Cu tóte acestea Ghencicî continua sĕ fiă atacat. Atuncî el se hotărî sĕ mérgă la Belgrad spre a intenta o seriă de procese pentru calomnii ḑiarelor, carî l'au atacat.

Cum a sosit însĕ în Belgrad, el a fost citat în cabinetul judecătorului de instrucţiă pentru a da lămurirî în privinţa scrisorilor insultătóre adresate regelui. Judecătorul a dat o ordonanţă de urmărire în potriva lui pentru *lése majestate.*

Ghencicî este unul din cei mai devotaţî ómenî ai ex-regelui Milan.

*

Procesul s'a început la órele 9 diminéţa. Tribunalul era compus ast-fel: preşedinte, Atanascovicî, judecătorî Risticî şi Soldatovicî, ér apĕrătorî Spartali şi Proticî.

Publicul asistent era puţin numĕros. Intre alţii asista la şedinţă şi ministrul Marei-Britanii, agentul diplomatic al Bulgariei şi dragomanii celorlalte legeţiunî.

Acusatul recunósce, că a scris epistolele şi articolul încriminat publicat în ḑiarul „Neue Freie Presse", dér n'a voit sĕ insulte pe regele Alexandru, pe care, ḑice el, l'a servit cu credinţă, luând ministerul de interne când ţéra era agitată şi temniţele gemeau de arestaţî şi când comitetul macedonén plănuia crimele desvĕlite în procesul Bulgarilor din Bucurescî.

Una din cele două frase încriminate în scrisorile lui Ghencicî are următorul cuprins: „Nicî aicî, pe malurile Adriaticei, unde am venit sĕ-mî întrămez sĕnătatea zdruncinată în serviciul vostru, nu-mî daţî pace". Cealaltă sună ast-fel: „Nu uitaţî, în momentul când paharul fericirei vóstre pământescî pare archi-plin, că fie căruia i-se va mĕsura cu aceeaşî mĕsură!".

După rechisitorul procurorului Cristici, care a cerut maximul pedepsei pentru ex-ministrul Ghencicî, au urmat pledoariile advocaţilor Spartali şi Proticî. Apoi tribunalul a întrat în deliberare.

După o lungă deliberare, tribunalul a condamnat pe ex-ministrul Ghencicî la *şépte anî închisóre ordinară.*

Situaţia în China.

O telegramă din Shanghai sosită ḑiarelor din Londra spune, că ambasadorii puterilor europene n'au recunoscut mandatul lui Li-Hung-Ciang, neavênd sigilul împĕratului Chinei.

*

In camera deputaţilor din Roma *Bovio* depune şi desvoltă o moţiune, propunênd rechemarea trupelor italiene din China, unde civilisaţia a fost ofensată de strĕini în numele ei şi cu scopul ce-l urmăresce.

D-l Saracco consideră rechemarea trupelor ca inoportună; rechemarea ar constitui o imprudenţă nejustificată în momentul când se negociéză pacea. Italia are şi dênsa dreptul sĕ tragă folóse din participarea sa la acţiunea puterilor. Atitudinea trupelor italiene în China a fost esemplară. El va fi fericit sĕ recheme trupele, când interesele şi demnitatea Italiei o vor permite. El rógă Camerea sĕ nu dea urmare moţiunei lui Bovio.

Moţiunea este respinsă prin apel nominal 196 voturî contra 37.

*

Autorităţile din Washington aprobă conduita generalului Chaffee, care a isgonit pe prădătorii din partea Pekingului, apĕrată de Americanî şi care a protestat contra luărei istrumentelor astronomice. Un înalt funcţionar a declarat, că Mac-Kinley a aprobat nota adresată de generalul Chaffee mareşalului de Waldersee.

*

O depeşă din Canton anunţă, că un mic vas a fost prins de piraţî lângă Chekiung; piraţii au luat 3000 de dolarî. Pirateria şi brigandajul cresc. Călĕtoriile la Kwango şi Kwangtung au devenit fórte primejdióse. Funcţionarii sunt evident neputincioşî de a restabili ordinea.

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 13 Decemvrie. „Magyarorszag" anunţă următórele: Fóia oficială va aduce mâne scirea despre numirea a doi fişpanî noi. In scaunul fişpanal din *Braşov* a fost numit viceşpanul comitatului Cojocna, contele Stefan *Lazár.* Fişpan în comitatul Têrnava-mare va fi deputatul *Beldy* Laszlo. *Kiss* Balint, care era designat pentru Braşov, va fi numit fişpan în alt loc.

Budapesta, 13 Decemvrie. — Unele ḑiare vorbind de noul guvern bulgar ḑic, că a fost o ideiă fericită, că portofoliul de esterne s'a încredinţat lui Tonceff, un filoromân cunoscut (?) şi esprimă speranţa, că Tonceff va înlesni mult aplanarea conflictului cu România.

Berlin, 13 Decemvrie. Din Haga se anunţă, că pe ḑiua de 31 Ianuarie st. n. s'a fixat căsĕtoria reginei Wilhelmina a Olandei.

Paris, 13 Decemvrie. O telegramă din Berna anunţă, că *Brenner* a fost ales preşedinte şi *Zempa* vicepreşedinte al Confederaţiunei elveţiene pe anul 1901.

Londra, 13 Decemvrie. Miniştri plenipotenţiarî din Peking vor preda în curênd Chinei *nota colectivă a Puteriler indicând condiţiunile păcei.*

Londra, 13 Decemvrie. Din Hongkong se anunţă, că s'au lipit pe zidurile acelui oraş numĕróse afişe strĕinofobe prin carî se anunţă, că *tóte societăţile secrete din China se vor uni în Ianuarie alungând pe toţî strĕinii.* Emoţiunea printre Europenî este fórte mare.

Londra, 13 Decemvrie. Din New-York se anunţă, că nóptea trecută s'a ţinut acolo o întrunire secretă, la care au participat 600 de anarchiştî. Anarchista Ema Gokdam a ţinut un discurs incendiar, îndemnând pe asistenţî sĕ imiteze pilda dată de Bresci, asasinul regelui Umberto al Italiei. Ea a glorificat pe Bresci, comparându-l cu Brutus, asasinul lui Cesar. Apoi teribila anarchistă a amenintat pe Mac-Kinley, preşedintele Statelor-Unite şi pe toţî monarchii, profeţind, că se vor nasce mii de Bresci, carî vor împlini ḑisele sale. La încheierea întrunirei s'a făcut o colectă în folosul familiei Bresci.

DIVERSE.

Amorul împĕratului Kvang Şu. Diarul „Ritci — Ritci — Simbun", ce apare în Jokohama comunică o istorióră fórte romantică despre amorul lui Kvang-Su, împĕratul Chinei. Istoriόra din cestiune se presupune, că a fost comunicată de un fost eunuch al împĕratului, care spune, că împĕratul s'a amoresat de princesa Tsen, care a fost damă de onóre a împĕrătesei. Impĕratul şî-a despreţuit soţia nu numai din causă, că e fórte urîtă, dér ea a luat parte la diferite comploturî în favorul împĕrătesei mame. Impĕrătésa, care totuşî a aflat despre relaţiunile lui Kvang-Su, a a arestat pe princesa Tosen, ér pe împĕratul l'a internat într'o insulă mică, unde era cu totul isolat de lumea din afară. Acum însĕ cu câte-va lunî mai înainte, când trupele europene au ajuns înaintea Pekingului, princesei Tosen i-a succes a îndupleca pe păzitorul închisórei, sĕ-î dea ajutor se scape din prinsóre. Indată ce se vĕḑu liberă trimise prin un servitor credincios o epistolă împĕratului, care numai decât îî şi rĕspunse. Acésta însĕ a fost ultima întêlnire a prinţesei cu împĕratul, căcî aflând despre acésta împĕrătésa-mamă, a pus pe princIpesa într'un sac şi a aruncat'o într'o fântână, unde a murit, ér pe împĕratul l'a dus cu sine în interiorul imperiului. Se ḑice, că împĕratul Kvang-Su, după casul'acesta, n'a mai vorbit cu soţia sa nicî o vorbă, fiindcă despre ea se crede, că ar fi causa omorîrei amoresei sale.

Statistica populaţiunii. Oficiul statisticei centrale din Budapesta în numĕrul sĕu mai recent publică datele cu privire la mişcarea poporaţiunei în luna Oct. a. c. In ţeri e corónei St. Ştefan s'au născut viî 62,748, ér morţî 1183. In etate sub 7 anî au murit 22,666, ér peste 7 anî 18,193, ast-fel numĕrul total al morţilor e de 40,859; resultă aşa dér o sporire a poporaţiunii de 21,889. Din suma de mai sus se vine pe Croaţia şi Slavonia: 7715 nascerî viî şi 159 născ. morţî. Au murit: sub 7 anî 3173, ér peste 7 anî 2195, resultă o sporire de 2347. Sporirea poporaţiunei în Transilvania şi Ungaria este mai mică în asĕmĕnare cu aceeaşî lună din anul trecut. In primele 10 lunî ale anului curent poporaţiunea s'a sporit cu 10,070. mai mult ca în acelaşî timp al anuluî trecut.

Aşa dĕ mare importanţă aveau Evreii din Alexandria, că formau un judaism, alexandrin deosebit de cel din Palestina (Herriot E. op. cit.).

Cirenaica era plină de ovrei, carî avéu temple şi intreţinéu unul la Ierusalim în revoluţiunea ce au făcut în anul 116 d. Ch, li-se atribue 460.000 omorurî numai în Cirenaica, Egipt, Cipru şi Macedonia. (Dion Casiu LXVIII, 32) şi prin urmare ce colosală mulţime de ovrei trebue sĕ fi fost în aceste părţi ca sĕ comită ast-fel de măcelurî.

Trecênd tot în Africa de nord mai spre apus, unde atâtea naţiunî contribuiseră la formarea unei idiome latinescî care avu o literatură, caracterisată prin acel tumor africus ce este o imitaţiune semitică, Evreii au lăsat urme însemnate. (P. Monceaux: Les africanis 99 sq). De mult timp ovreii grupaţî în jurul sinagogilor, se aflau rĕspândiţî în regiunea Atlasului. La Cirta şi Sitifis (Corpus Inscipţionum Latinarum VIII 7150 — 55, 8423—99 pater sinagogae) prosperitatea comunităţilor Evreescî este atestată prin bogatele rămăşiţe de sinagoge şi mosaicurî găsite în săpăturile de curênd făcute.

In Italia şi în special în Roma, nu scim când vor fi venit cei dintâiŭ Evrei, dér odată ajunşî în Grecia nu le-a fost greu sĕ străbată în Italia, aşa că-î găsim înainte de Luculus şi Pompei.

Valeriu Maxim ne spune, că pretorul Cneius Cornelius Hispalus la 139 Ch. confundându-î cu Chaldeenii, carî voiau sĕ introducă o nouă ḑeitate (Jupiter Sabazius). îî goni din Roma.

Mai târḑiu Luculus şi Pompei, când se întórseră din Orient, aduseră o mulţime de Evrei spre a da mai multă strălucire carelor lor de triumf.

In scurt timp însĕ Evreii se înmulţiră aşa de mult la Roma, încât ambasadorul lui Irod, care venise sĕ salute pe August, fu însoţit până la palatul Cesarului de 8000 Evrei stabiliţî în Roma.

Tiberiu se vĕḑu nevoit, în urma uneî acusaţiunî, sĕ deporteze 4000 Evrei în Sardia, ér în anul 49 d. Ch,. nouĕ mĕsurî fură luate contra Evreilor din Roma.

Inscripţiunile şi săpăturile ne arată, că Evreii aveau în Roma 7 sinagogi şi întreţineau una la Ierusalim. Un cimitir special (căcî ei nu ardeau morţii) cu inscipţiunî în limba grécă şi latină aprópe neinteligibilă, aşa cum o vorbiau ei, a fost descoperit la Roma cam în aceleaşî locurî, unde se aflau catacombele crescine. (G. Boissier. Promenadés archeologiqus, Les catacombes).

Dintre tóte oraşele se pare că în Roma trăiau mai prost Ovreii, căcî nu îndrăsneau sĕ atace chiar în capitală. Totuşî, ceea-ce nu îndrăsneau sĕ facă în mare, făceau în mic.

Meseriile cu carî se ocupau aci Dvreii erau cam de felul acelora cu carî se ocupă ambulanţii negustorî de aḑî. Autorii ni-î arată ca pungaşî, vagabonḑî cerşitorî, negustorî de nimicurî, ghicitorî, concurând pe Chaldeî şi în fine sĕrăcia şi murdăria lor era aşa de mare, că Juvenal ḑice, că nu aveau drept mobilier, decât un coş şi fênul de pe pat. (Martha C. Les moralistes sous l'Empire Romain 381 seq) Cartierul lor, Transtever, (dincolo de Tibru) era din cele mai murdare şi nesigure. (Va urma).

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu

Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Dela „Tipografia A. Mureşianu“ din Braşov,

se pot procura următórele cărţi:

Atragem atenţiunea cetitorilor asupra cărţilor de mai jos, carĭ se vênd cu preţurĭ reduse, ba chiar *numai pe jumĕtate, de cum s'au vêndut până acum.*

1) *Lascar Viorescu,* ***O icónă a Moldovei din 1851*** de *Wilhelm de Kotzebue.* E cunoscută acéstă scriere ca o lucrare istorică de mare valóre în literatura nóstră, Conţine 268 pag. cu tipar curat şi hârtie de lux. Preţul în loc de 4 cor., cum s'a vêndut până acum, este adĭ numai *2 cor.* (+ 30 banĭ porto.)

2) ***Poesii*** de *Veronica Micle,* regretata nóstră poetă. Conţine 144 pag. In loc de 3 cor., se vinde numai cu *1 cor. 50 b.* (+ 10 b. porto).

3) ***Poesii complecte*** de Carol *Scrob,* Numele acestuĭ autor este de asemenea bine cunoscut literaţilor noştri şi poesiile lui ocupă un loc frumos în literatura română. Preţul s'a redus dela 4 la *2 cor.* (+ 20 b. porto).

4) ***Instrucţiunea gimnastică*** în şcólele de băeţĭ şi de fete. Cu 57 figurĭ în text, de *D. Ionescu,* profesor de gimnastică la liceul Lezăr şi la şcóla normală de institutorĭ din Bucurescĭ. Preţ. în loc de 3 cor. e 1 cor. 50 b. (+ 10 b. porto) De lipsă e mai cu sémă pentru învĕţătorĭ.

5) ***Originea monedelor*** (a banilor) de *M. C. Suţu,* o interesantă conferenţă ţinută la Ateneul Român din Bucurescĭ. In loc de 1 leu se vinde cu 50 banĭ.

6) ***Poesii*** de *F. M. Stoenescu.* Este o carte mare de 252 pag. cu esterior plăcut şi bine îngrijit. Autorul e de asemenea cunoscut în literatura română şi versurile sale frumóse nu au lipsă de laudă, căcĭ se laudă de sine. In loc de 4 cor. se vinde cu 2 cor. (+ 10 b. porto.)

7) ***„Vrêi sĕ te iubéscă bărbatul?*** Broşura cu acest titlu conţine poveţe practice seriόse şi fórte potrivite pentru familiile bune. Preţul dela 1 cor s'a redus la 50 b. (+ 5 b. porto).

„Călindarul Plugarului“.

Dilele acestea a eşit de sub tipar *„Călindarul Plugarului“* pe anul comun 1901, anul IX, cuprindênd: In *partea calendaristică*: Cronologia anului 1901, Regentul anului; Sĕrbătorile şi alte dile schimbătóre; Calculul sĕrbătorilor mai marĭ; Posturile etc. Urmézǎ partea strict calendaristică: cele 12 lunĭ ale anului cu sfaturĭ pentru plugarĭ şi semnele de timp după calendarul de 100 de anĭ.

Urmézǎ Genealogia domnitorilor; Taxele telegramelor şi postale; Competinţe de timbru şi taxe; Scala timbrelor, apoi Têrgurile din Ardeal, Bănat şi Ţéra unguréscă după datele oficióse îndreptate şi publicate de ministrul de comerciŭ.

In *partea literară* se găsesc bucăţĭ alese: Cântec (poesiă de G. Coşbuc); Dorobanţul (G. Coşbuo); Crainicul primăverei (Sânpetreanul); Testamentul lui Moş-Cârlig, schiţă de I. C. Panţu; o frumósă Poveste de pe vremea când Mântuitorul Christos umbla pe pământ; Cuvinte înţelepte ş. a.

In *partea economică*: Lucrarea pământului; Crescerea vitelor; Hrana vitelor; Grijile de avut la hrănirea vitelor; Hrana ţĕranului şi crescerea caprelor; Puterea de nutrire a pómelor.

Economia casnică: Prăsirea curcilor; Clocirea şi crescerea puilor de găină; Conservarea ouĕlor. Urmézǎ felurite *povéţe* tot din sfera economiei casnice.

In fine o interesantă istorisire despre Ciudăţeniile trăsnetului.

De astă-dată „Călindarul Plugarului“ cuprinde ilustraţiunile: edificiul gimnasiului român din Braşov şi sala festivă a acestui gimnasiu.

Călindarul se póte procura dela Tipografia A. Mureşianu, Braşov, pe preţul de 25 crucerĭ séu 50 banĭ esemplarul, fără porto postal.

Cursul la bursa din Viena.

Din 13 Decemvre. n. 1900.

Renta ung. de aur 4%	117.10
Renta de corone ung. 4%	92.05
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	119 80
Impr. căil. fer. ung. înargint. 4½%	99.50
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	117.50
Bonurĭ rurale ungare 4%	91 4a
Bonurĭ rurale croate-slavone	92.50
Impr. ung. cu premii	167.25
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin	139.50
Renta de argint austr.	98.30
Renta de hârtie austr.	98.10
Renta de aur austr.	118.30
Losurĭ din 1860.	135.—
Acţii de-ale Băncei austro-ungară	16.91
Acţii de-ale Băncei ung. de credit	676.—
Acţii de-ale Băncei austr. de credit	670.65
Napoleondorĭ	19.15
Mărcĭ imperiale germane	117.65
London vista	240.20
Paris vista	95.72½
Rente de corone austr. 4%	98.40
Note italiene	90.75

Cursul pieţei Braşov.

Din 14 Decemvre. 1900.

Bancnota rom.	Cump.	18.70	Vênd.	18.76
Argint român.	Cump.	18.56	Vênd.	18.62
Napoleond'orĭ.	Cump.	19.12	Vênd.	19.16
Galbenĭ	Cump.	11.20	Vênd.	11.30
Ruble Rusescĭ	Cump.	23.52	Vênd.	23 60
Mărcĭ germane	Cump.	21.49	Vênd.	21 54
Lire turcescĭ	Cump.	10.70	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.—	Vênd.	101.—

ANUNCIURI

(inserţiuni şi reclame)

sunt a se adresa subscrisei administraţiunĭ. In casul publicării unuĭ anunciu mai mult de odată se face scădĕmênt, care cresce cu cât publicarea se face mai de multe-orĭ.

Admi. istr. „Gazetei Trans.“

Sz. 10242—1900. tlkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A brassói kir. törvényszék, mint tlkkönyvi hatóság, közhirré teszi, hogy az „Albina“ takarék- és hitelintézet brassói fióktelepe végrehajtatónak Voiculescu Juon és neje végrehajtást szenvedö elleni 2960 kor. tőke követelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék (a zernesti kir. járásbiróság) területén lévő s a simoni 307 sz. tljkvben foglalt 4596/2 hrsz. ingatlanra 2781 kor. 10 fillérben az árverést ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1901 évi Febuár hó 13-ik napján d. e. 9 órakor** a simoni község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól eladatni nem fog.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 20%-át készpénzben, vagy az 1881 évi LX. t. cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ban kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. törv. cz. 170-ik §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Brassó, 1900. évi November hó 22-én.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

AVIS.

Prenumeraţiunile la **Gazeta Transilvaniei** se potŭ face şi reînoorĭ şi când dela 1-ma şi 15 a fiă-cărei luni.

Domnii abonaţi sĕ binevoiască a arăta în deosebĭ, când voiesc ca espedarea sĕ li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonézǎ din nou sĕ binevoiască a scrie adresa lămurit şi sĕ arate şi posta ultimă.

Administraţ. „Gaz. Trans.“

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.